

“OSMANLI MÜELLİFLERİ” (3 CİLT) KİTABI HAKKINDA BAZI KAYNAKLAR

Bülent Ağaođlu

(8 Mayıs 2016)

Taramalar:

Google: "osmanlı müellifleri"

"osmanlı müellifleri" filetype:pdf

Dagm: eser adı: Osmanlı müellifleri

Dagm: eser adı: Bursalı Mehme

"osmanlı müellifleri" site:dergipark.ulakbim.gov.tr

Bütün alanlar: Osmanlı müellifleri. <http://www.toplukatalog.gov.tr/>

Makale adı: Bursalı. İlahiyat Makaleler VT. <http://ktp.isam.org.tr/?url=makaleilh/findrecords.php>

Makale adı: Osmanlı Müellifleri. İlahiyat Makaleler VT. <http://ktp.isam.org.tr/?url=makaleilh/findrecords.php>

"osmanlı müellifleri". <https://scholar.google.com.tr/>

osmanlı müellifleri. <http://www.osmanliedebiyati.com/>

Müellifleri: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>

Bursalı Mehmet. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>

Müellifleri. İlahiyat Fakülteleri Tezler Kataloğu Veri Tabanı. <http://ktp.isam.org.tr/?url=tezilh/findrecords.php>

Bursalı Mehmet. İlahiyat Fakülteleri Tezler Kataloğu Veri Tabanı.
<http://ktp.isam.org.tr/?url=tezilh/findrecords.php>

YAZAR ADLARININ İNDEKSİ

"Üsküdar'daki Selimağa Kütüphanesi memuru Ahmed Remzi (Akyürek, 1872-1944), bu eserde bahis konusu edilen kitap ve yazar adlarının indeksini yapmış; 1928 yılında **Miftâhu'l-kütüb ve Esâm-i Müellifin Fihristi** isimli yayımlamıştır." <http://www.acarindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1423874616.pdf>

-----,

Mehmet Tahir [Basman], Bursalı, 1861-1925: **Osmanlı müellifleri ve Ahmed Remzi Akyürek Miftahu'l-Kütüb ve Esami-i müellifin fihristi** / Bursalı Mehmet Tahir [Basman] ; hazırlayan Mustafa Tatçı, Cemal Kurnaz. Birinci basım. Ankara: Bizim Büro Basımevi, 2009. 3 cilt ; 24 cm. Cilt 1,2,3 bir aradadır. 1251s.

Akyürek, Ahmet Remzi Mevlevi: **Miftahu'l-Kütüb Ve Esami-Müellifin Fihristi (Osmanlı Müellifleri'nin)**. [Eser Arapçadır]. İstanbul: Matbaa-ı Amire, 1346 [1928]. 177s. (Bursalı Mehmed Tahir'in Osmanlı Müellifleri'nin 3. Cildinin Sonundadır). [1, 61, 94/İstK-Mk-Karek] : İnternet (Tam Metin) [Http://Nadireserler.Atauni.Edu.Tr](http://Nadireserler.Atauni.Edu.Tr)

SAYILARA İLİŞKİN ALINTILAR

Kansu, Şevket Aziz : Anadolu'da Türk mütefekkirlerinin coğrafi yayılışı üzerinde bir araştırma. "A research on the geographical distribution of Turkish intellectuals in Anatolia,". **Ankara Üniversitesi DTCF Dergisi**, I, 1942, 21-34ss.

“Osmanlı Devleti’nin doğuşundan XX. yüzyılın ilk çeyreği sonuna kadar gelen bir zamanı kuşatan eser, bu devre içinde yetişmiş 1691 Türk müellifinin hal tercümesini vermektedir. Bursalı Tâhir, Türkler’in ne kadar çeşitli ve değişik sahalarda kalem oynattıklarının daha iyi belli olması için eser sahiplerinin hal tercümelerini umumi alfabetik sıralama yerine ihtisas ve mesleklerine göre ayrı ayrı gruplandırarak göstermiştir. Böyle bir tasnifle, hal tercümelerinden 288’ini “meşâyih” dediği tasavvuf erbabı, 465’ini şer’î ve filolojik ilimlerle uğraşan âlimler, 510’unu şair ve edipler, 237’sini tarih, 84’ünü tıp ve 107’sini de riyâzî ilimler sahasında eser bırakmış müellifler meydana getirmektedir. Bunların dışında aynı şehir ve memlekette yetişmiş veya aynı aileden gelmiş olmak gibi münasebetlerle bu maddelere başka müellif ve eserler hakkında yan bilgiler de ilâve edilmiştir. Buralarda söz konusu edilen müelliflerin sayısı ise 480’in üstündedir. İsimleri kaydedilen eserler 9000’i aşmaktadır. Eser sayısının 10.000 küsur olduğunu söyleyen Muallim M. Cevdet’in, ele alınan müelliflerin 4000 küsur tuttuğu hakkındaki ifadesi (“Osmanlı Müellifleri ve Zeyli Miftâhü’l-kütüb”, Osman Ergin, Muallim M. Cevdet’in Kütüphanesi, s. 449) gerçekte bağdaşmaz. Çağdaş müelliflerden esere girebilenler ise onun telifi yahut basılması sırasında artık hayatta olmayanlardır. Kitabın coğrafyacılar dair yedinci ve son kısmı Bursalı Tâhir’in kaleminden çıkmış olmayıp burada müstakil hal tercümesi maddeleri bulunmaksızın doğrudan doğruya coğrafya eserleri söz konusu edilir.” <http://www.islamansiklopedisi.info/dia/ayrmetin.php?idno=060458>

"Bursalı Mehmet Tahir'i (ö. 1925)1 ve onun Osmanlı Müellifleri isimli hacimli eserini bilmeyen araştırmacı yok gibidir. Yirmi beş yıl boyunca sürdürülen bir çalışmanın neticesinde meydana gelen bu eser; Osmanlı Devleti'nin doğuşundan XX. yüzyılın ilk çeyreği sonuna kadar, meslek guruplarına göre tasnif edilmiş, 288 mutasavvıf, 465 alim, 510 şair ve edip, 237 tarihçi, 84 tıp, 107 riyazî ilimler olmak üzere 1691 kişi hakkında bilgi veren bio-bibliyografik bir eserdir. Bunların dışında aynı aileden veya aynı şehir ve memlekette yetişmiş olmak gibi münasebetlerle bu maddelere 480'i aşkın müellif hakkında da madde başı yapılmadan bilgi verilmiştir. İsimleri kaydedilen eserlerin sayısı ise 9000'i aşmaktadır." İçinde: Güleç, İsmail. "Osmanlı Müellifleri'nde şair ve şiir değerlendirmeleri." Prof. Dr. Abdülkadir Karahan anısına I. uluslararası klâsik Türk edebiyatı sempozyumu: 12-13 Nisan 2007. İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi; İÜ Edebiyat Fakültesi, [t.y.]: 301-14. // İlmî Araştırmalar, Dil Ve Edebiyat İncelemeleri Dergisi / Bahar-2008 Sayı 25, 2008, 69-83.

<http://dergipark.ulakbim.gov.tr/fsmiadeti/article/view/1028000593/1028000612>

http://turkoloji.cu.edu.tr/ESKI%20TURK%20%20EDEBIYATI/ismail_gulec_insadi_siir.pdf

-----,

“Osmanlı döneminde yetişmiş 1691 Türk Müelliflerinin biyografisini içeren eser, müelliflerin ihtisas ve mesleklerine göre gruplandırılarak tertip edilmiştir. Bu tasnife göre, müelliflerden 288’ini tasavvuf erbabı, 465’ini alimler, 510’unu şair ve edipler, 237’ini tarih, 84’ünün tıp ve 107’si de riyazi ilimlere sahasında eser bırakmış müellifler meydana getirmektedir. Ayrıca çeşitli vesilelerle 480 müellifin daha biyografisine yer verilmiştir. Adı zikredilen eser sayısı 9000’i aşkındır. Biyografilerde, müelliflerin doğum ve ölüm tarihleri ile yerleri, meslekleri ve eserlerinin belirtilmesine özen gösterilmiştir. Müellifler ait oldukları, ait oldukları bölümde alfabetik ve yine kendi içinde vefat tarihlerine göre sıralanmışlardır. Osmanlı Müellifleri, yayınlandığı günden başlayarak büyük takdir toplamış, Mehmet Tahir beye bütün dünyada saygın bir yer kazandırmıştır.”

http://www.idealkultur.com/dagitim_yapilan_yayinlar.php

-----,

Ceyhan, Adem: Biyografi ve Bibliyografya Âlimi Bursalı Mehmed Tâhir Bey in Eserleri. Sosyal Bilimler, 2010 Cilt:8 Sayı:2 Celal Bayar Üniversitesi S.B.E. <http://www.acarindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1423874616.pdf>

(12. sayfa):

18- Osmanlı Müellifleri, I-III, 1333-1342/1915-1923-24.

Bursalı Tâhir Bey'in en önemli ve tanınmış biyo-bibliyografik eseri olan bu kitap, daha önceki yıllarda çeşitli gazete ve mecmualarda yayımladığı yazıların yedi fasıl hâlinde derlenmesinden meydana gelmektedir. Adından da anlaşılacağı gibi, "*Osmanlı Müellifleri*", Osmanlıların ortaya çıkışından yirminci asrın ilk çeyreğine kadar gelen ve kitap telif etmiş olan mutasavvıf, âlim, şair, edip, tarihçi, tabip, matematikçi ve coğrafyacıların kısa biyografileriyle eserlerine dair bilgileri ihtiva etmektedir.

20-25 yıl zarfında hazırladığı kitabını, "Meşayih, Ulemâ, Şuarâ ve Üdebâ, Müverrihin, Etibbâ, Riyâziyyûn, Coğrafiyyûn" olmak üzere yedi fasıl hâlinde tertip eden yazar, burada bin altı yüzü aşkın Osmanlı müellifini tanıtmaya çalışmıştır. Osmanlıların ilmi mirasını topluca tesbite gayret eden Tâhir Bey, aşağı yukarı çeyrek asırlık telif hayatı boyunca takip ettiği gayeyi bu üç ciltlik eserinde de gütmüş; böylece mensup olduğu milletin, cahil, vahşi, "savaştan başka bir şey bilmeyen" bir ulus değil, ilme, medeniyete ve insanlığa büyük hizmetleri geçen medenî bir millet olduğunu isbata çalışmıştır. Eser, altı asırlık bir ilmi servetin umumî görünüşü hakkında bilgi ve fikir vermek bakımından pek faydalı olmuş ve amacına ulaşmıştır.

Üsküdar'daki Selimağa Kütüphanesi memuru Ahmed Remzi (Akyürek, 1872-1944), bu eserde bahis konusu edilen kitap ve yazar adlarının indeksini yapmış; 1928 yılında "*Miftâhu'l-kütüb ve Esâmî-i Müellifin Fihristi*" ismiyle yayımlamıştır. *Osmanlı Müellifleri*, yayımlandığı yıllardan itibaren takdirle karşılanmış; tertip tarzı, bazı eksikleri ve yanlışları dolayısıyla zaman zaman tenkitlere de uğramıştır. (Babinger, 2000, s. 442-443; Ergin, 1937, 449-450; Kocatürk, 1964, 753-54; Akün, 1992, 459-60). Ancak bütün hata ve noksanlarına rağmen, eser, Osmanlı yazarları konusunda faydalanılan değerli bir kaynak olma vasfını hâlen korumaktadır. Gördüğü rağbetten ötürü aslı hâliyle ve yeni harflere çevrilmek suretiyle birkaç kere basılmıştır.

BAZI KAYNAKLAR

"Osmanlı Müellifleri". İçinde: "Bursalı MEHMED Tahir (1861 . 1925). Osmanlı Müellifleri adlı eseriyle ünlü bibliyografya ve biyografi alimi. 458-460ss. <http://www.islamansiklopedisi.info/dia/pdf/c06/c060311.pdf>

"I. Cihan Harbi içinde ilk cildi çıktığında bir hadise gibi karşılanan eser, ilim ve basın âleminde geniş ve devamlı akisler doğurmuştu ("Mühim Bir Eser: Osmanlı Müellifleri", Tasvîr-i Efkâr, nr. 5540, 9 Ağustos 1331-22 Ağustos 1915; [Ahmed Refik], "Osmanlı Müellifleri", İkdâm, nr. 6652, 12 Şevval 1333 – 11 Ağustos 1331 – 24 Ağustos 1915; Hâlis [Efendi], "Osmanlı Müellifleri", Sabah, nr. 9328, 21 Şevval 1333 – 19 Ağustos 1331 – 1 Eylül 1915; S. [Akçuraoğlu Yusuf], "Yeni Eserler: Osmanlı Müellifleri", TY, VIII, nr. 91, 27 Ağustos 1331, s. 2736-2738 [bu övgü dolu karşılamaya o günlerin Tûran, Tercümân-ı Hakikat ve Fransızca Le Croissant gazeteleri de katılır; bunların metinleri, çıktıkları sayı ve tarih belirtilmeden Muallim Vahyî tarafından aynı eser içinde s. 176-191'de verilmiştir]; Fr. Schrader, "Türkische Literaturgeschichte und Geschichtsliteratur", Osmanische Lloyd, nr. 86, 5 Februar 1916 [yazının bir kısmının Bursalı Tâhir'in oğlu Bedri Tâhir tarafından "Türk Edebiyatının Kıymeti" adıyla Türkçe tercümesi Muallim Vahyî, a.e., s. 173-176'dadır]; N. O., "Osmanische Schriftsteller" [Osmanlı Müellifleri], WI, IV/1-2, 1916, s. 56-57). Aynı ilgi eserin sonraki kısımları çıktığında da devam eder (Ahmed Cevdet, "Osmanlı Müellifleri, 2. cildin 1. kısmı", İkdâm, nr. 8565, 5 Cemâziyelevvel 1339-15 Kânunusânî 1337-1921; Th. Seif, "Bursaly, Mehmed Tâhir, Osmanly müellifleri", MOG, I/4, 1922, s. 244)."

<https://eksisozluk.com/osmanli-muellifleri--1476717>

Osman Nuri Ergin, **Muallim M. Cevdet'in Hayatı, Eserleri ve Kütüphanesi**, İstanbul 1937, s. 23, 392-398;
Muallim M. Cevdet, "Osmanlı Müellifleri ve Zeyli Miftâhu'l-kütüb ve Esâmi-i Müellifin Fihristi", a.e., s.449-453.

-----,

"eser üzerindeki bir kısım tenkidî görüşler için bk. Muallim Cevdet, Osmanlı Müellifleri ve Zeyli Miftâhu'l-kütüb, s. 449-452; Kocatürk, Türk Edebiyatı Tarihi, s. 788-789."

<http://www.islamansiklopedisi.info/dia/ayrmetin.php?idno=060460>

https://tr.wikipedia.org/wiki/Osman%C4%B1_M%C3%BCellifleri

"Önsöz". İçinde: [osmanli muellifleri - Friendfeed-media.com](http://osmanli.muellifleri-friendfeed-media.com) (s.v-vıı).

<http://tarihvedenedeniyet.org/2009/12/bursali-mehmed-tahir-osmanli-muellifleri.html>

<http://www.dunyabulteni.net/haber/152645/bir-osmanli-muellifi-bursali-mehmet-tahir-bey>

<http://www.uludagsozluk.com/k/osman%C4%B1-m%C3%BCellifleri/>

<https://ottomanhistorians.uchicago.edu/tr/gecmis>

<http://www.akademiktarih.com/osmanlca-belgeler/1160-osmanltarihi-kaynaklar/10653-bursalhmed-tahir--osmanlellifleri.html>

<http://www.nuveforum.net/1593-osmanli-kulturu/272169-osmanli-muellifleri/>

ŞEHİRLERE GÖRE YAPILAN ÇALIŞMALAR

Gölcük, Şerafettin: Bursalı Mehmet Tahir'in Osmanlı Müelliflerinde ismi geçen Tokat'lı alim ve şairler / Şerafettin Gölcük. - **Türk Tarihinde ve Türk Kültüründe Tokat Sempozyumu** [1986: Tokat]. - Ankara: Tokat Valiliği Şeyhülislam İbn Kemal Arş. Merkezi, 1987. - 487-496. ss. 1. TOKAT.

Yücel, Abubekir S. : Bursalı Mehmet Tahir'in Osmanlı Müellifleri Adlı Eserinde Geçen Sivaslı Müellifler, **Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi**, 1996, sayı: 1, s. 247-257.

http://isamveri.org/pdfdr/D01956/1996_1/1996_1_YUCELAS.pdf

Amasya Meşhurları / Yazan Osman Fevzi Olcay / Eski Türk Ve İslam Yazıları Uzmanı / Transkribe Turan Böcekci Bağdat Üniversitesi Arap Dili Ve Edebiyatı Fakültesi Mezunu.

<http://www.amasya.bel.tr/Files/kitaplar%20pdf/amasya%20%C3%BCnl%C3%BCleri1.pdf>

LİSANS TEZLERİ

Ali Tarık Ziyat Yılmaz: **Osmanlı Müellifleri'nde Adı Geçen Akaid Ve Kelama Dair Eserlerin Tanıtım Ve Tasnifi** / 167 Y. Tez (Yüksek Lisans)--Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1997.

Bakay, Osman : **Osmanlı Müellifleri İsimli Eserde I. Cilt Ve II. Ciltlerde** / Osman Bakay. Ankara: Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Hadis Anabilim Dalı 2003. İx;12. Tezler-Lisans

Ergün, Ramazan: **Osmanlı Müellifleri'ndeki Mesneviler**. Erzurum: Erzurum, 1976. 295 S. Raf Sıra No:9/1. Atatürk Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi. Tez. [228/

Kertik, Hüseyin :**Osmanlı Müellifleri İsimli Eserde 1.Ciltte Bulunan Hadis Alim** / Hüseyin Kertik. Ankara: Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Hadis Anabilim Dalı 2003. İx;41 / Tezler-Lisans

Özeren-Ahmet: **Osmanlı Müellifleri Adlı Kitap.Müellif Tarih İle İlgili Eser.** / Özeren-Ahmet. Erzurum: Erzurum, 1988. 28 S. / Raf Sıra No:13/69 / Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Saracoğlu, A. Mümtaz: **Osmanlı Müellifleri'nde Adı Geçen Arapça Edebi Eserlere Türkçe Olarak Yazılmış Eserler.** (Bitirme Tezi, Atatürk Üniv. Edebiyat Fak.). Erzurum: 1968. 25y. [167/Atük]

ÇEŞİTLİ

Bayraktar, Nail: **Osmanlı Müellifleri'nde Zikredilen Kütüphanelerin Adları** / Nail Bayraktar. [Y.Y.]: [Y.Y.], [T.Y.] 52 S.; 300x210 Mm.

“OSMANLI MÜELLİFLERİ” TAM KÜNYELERİ YAZILIRKEN BAKILACAKLAR;

Osmanlı müellifleri : Osmanlıların zuhurundan zamanımıza kadar gelen ve mesleklerinde eser yazan Türk meşayih, ulema, şua ve üdeba, muarrihin, atıbbā, riyaziyyun ve coğrafiyyun'un muhtasar tercüme-i halleriyle eserlerine dair mālumat-ı kâfiyeyi havidir. Tahir Bey, Bursalı. İstanbul : Matbaa-ı Âmire, 1338 [1920].
<http://www.worldcat.org/title/osmanli-muellifleri-osmanlarn-zuhurundan-zamanmza-kadar-gelen-ve-mesleklerinde-eser-yazan-turk-mesayih-ulema-suara-ve-udeba-muarrihin-atbba-riyaziyyun-ve-cografiyyunun-muhtasar-tercume-i-halleriyle-eserlerine-dair-malumati-kafiyeyi-havidir-2/oclc/918495848>

Bursalı Mehmet Tahir: Osmanlı Müellifleri. 3 Cilt. İstanbul: Maarif Vekaleti, 1333-1342 [1915-1926]. 1.C.: 406+20s.; 2.C. 1. Kısım: 192s., 2. Kısım: 193-510s.; 3.C.: 327+1+12s. [94/istkkarek][İsam.Tkv/000398 . Millet. Ali Emiri Trh.]

Bursalı Mehmet Tahir Rif'At: **Osmanlı Müellifleri** . İstanbul: Matbaa-ı Amire, 1343 H. 321 S. ; K.B.
[Http://Milletana/Pdf/Fe2271.Pdf 8/ İnternet (Tam Metin) Http://Milletana/Pdf/Fe1759.Pdf
[Http://Tarihvedenedeniyet.Org/2009/12/Bursali-Mehmed-Tahir-Osmanli-Muellifleri/](http://Tarihvedenedeniyet.Org/2009/12/Bursali-Mehmed-Tahir-Osmanli-Muellifleri/)

Osmanlı Mü'ellifleri / İstanbul: Matbaa-ı Amire, 1333 (H.) C. ; 25 Sm. Aynı Cilt İçinde Birden Fazla Eser Mevcuttur.1. Osmanlı Mü'ellifleri (B.Mehmed Tahir) 2. Osmanlı Mü'ellifleri (B. Mehmed Tahir) 3. Osmanlı Mü'ellifleri (B. Mehmed Tahir). [228/

Bursalı Mehmed Tâhir: Osmanlı Mü'Ellifleri : Osmanlıların Zuhurundan Zamanımıza Kadar Gelen Ve Mesleklerine Eser Yazan Türk Meşayih, Ulema, Şu'Arê Ve Üdeba, Müverrihin, Etibba, Riyaziyyun Ve Coğrafiyyun'Un Muhtasar Terceme-İ Hallariyle Eserlerine Dair Malumat Kafiyeyi Havidir / Muharriri, Bursalı Mehmet Tahir. İstanbul : Matbaa-ı Amire, 1342/1926. 3 V. İn 2 ; 24 Cm. Vol. 3: Türkiye Cumhuriyeti Maarif Vekaleti Neşriyatından ; 'Aded 63. Maarif Vekaleti Neşriyatından Adet 63. [Odtüweb/Odtü]

Bursalı Mehmet Tahir. Osmanlı Müellifleri 1299-1915. Haz.: A. Fikri Yavuz - İsmail Özen. 3 Cilt. İstanbul: Meral Yayınevi, 1972-1975. (1. C. Xxx+480s.; 2. C. Xxi+446s.; 3. C.: 1975. Xvi+256s.). [Bdk/Bdk] İnternet (Tam Metin) .

<https://archive.org/details/OsmanlMMellifleri1.Cild-BursalaMehmedTahirEfendi>

<https://archive.org/details/OsmanlMMellifleri2.Cild-BursalaMehmedTahirEfendi>

<https://archive.org/details/OsmanlMMellifleri3.Cild-BursalaMehmedTahirEfendi>

1972